

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	14 Chwefror 2023
Pwnc:	Ffioedd Cartrefi Gofal y Sector Annibynnol ar gyfer 2023/2024
Aelod(au)Portffolio:	Cynghorydd Alun Roberts
Pennaeth Gwasanaeth/ Cyfarwyddwr:	Arwel Wyn Owen
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Carwyn Edwards, Rheolwr Cyllid 01248 752699 CarwynEdwards@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Pob Aelod

A – Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

O'r 6ed o Ebrill 2016, mae'r fframwaith ar gyfer asesiad ariannol a chodi tâl bellach dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae gofyn i'r Awdurdod Lleol adolygu ffioedd cartrefi gofal y sector annibynnol yn flynyddol i gyd-fynd â newidiadau'r Llywodraeth Ganolog i lefelau budd-daliadau a phensiynau.

Drwy osod lefelau'r ffioedd ar gyfer cartrefi gofal sector annibynnol, mae angen i ni ddangos ein bod ni wedi ystyried costau'r ddarpariaeth yn llawn wrth bennu ein ffioedd gofal safonol. Caiff hyn ei wneud ar y cyd ag Awdurdodau eraill yng ngogledd Cymru a'r Bwrdd Iechyd drwy ddefnyddio Methodoleg Ffioedd Rhanbarthol, fel y gwnaed yn y blynyddoedd a fu. Byddwn yn parhau i ddefnyddio'r model hwn ar gyfer 2023/24 ar gyfer ffioedd Preswyl a Nyrsio Sylfaenol. Mae'r fethodoleg wedi adlewyrchu newidiadau yn y ddeddfwriaeth o ran y Cyflog Byw Gwirioneddol a chwyddiant.

Mae Methodoleg Gogledd Cymru (Tabl 1) wedi argymhell cynnydd rhwng 10.05% a 12.13% ar draws y pedwar categori gofal. Cynigir y ffioedd canlynol ar gyfer 2023/24:

Tabl 1 – Argymhelliad Methodoleg Gogledd Cymru

Categori	2022/23	2023/24	Cynnydd £	Cynnydd %
Preswyl (Oedolion)	£646.52	£711.83	£65.31	10.10%
Preswyl (EMI)	£675.17	£743.18	£68.01	10.07%
Gofal Nyrsio (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£703.79	£774.54	£70.75	10.05%
Gofal Nyrsio (EMI) (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£746.72	£837.26	£90.54	12.13%

Mae'r uchod i gyd yn seiliedig ar EAF o 10% ar gyfer 2022/23 a 2023/24, ac eithrio'r elfen Gofal Nyrsio am Ddim yr Awdurdod Lleol (FNC) ac elfen FNC Y Bwrdd Iechyd ar ffioedd nyrsio gan nad yw'r codiad ar gyfer 2023/24 wedi'i gytuno eto. Cyfradd cyfredol FNC Awdurdod Lleol am 2022/23 yw £7.86 yr wythnos, ac y cyfradd cyfredol ar gyfer FNC Bwrdd Iechyd am 2022/23 yw £193.88 yr wythnos.

Fel rhan o osod y ffioedd ar gyfer 2023/24, ymgynghorodd Ynys Môn ar fethodoleg ffioedd Gogledd Cymru.

Mae Penaethiaid Gwasanaethau Oedolion Gogledd Cymru (NASH) wedi cytuno bod y codiadau a nodwyd yn gyson â gweithrediad y model ffioedd.

Yn dilyn trafodaethau gyda'r Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151, rydym yn cynnig defnyddio'r fethodoleg Ranbarthol ar gyfer:

- Gofal Preswyl
- Efen Gofal Cymdeithasol Gofal Nyrsio

Yn ystod yr adolygiad ffioedd canol blwyddyn a gynhaliwyd ym mis Gorffennaf 2022, cynyddwyd y ffioedd diwygiedig ar gyfer EMI Preswyl ar gyfer 2022/23 ymhellach, a arweiniodd at gynnydd o 22.31% o gymharu â ffioedd 2021/22, ac arweiniodd y ffioedd diwygiedig ar gyfer Nyrsio EMI at gynnydd o 24.28% o gymharu â ffioedd 2021/22. Gwnaed y penderfyniad hwn gan fod y gwasanaeth yn wynebu galw nas welwyd o'r blaen, ac roeddem eisiau annog darpariaeth bellach yn y maes. Gan gofio bod y cynnydd mewn ffioedd yn 2022/23 yn sylweddol uwch na ffioedd methodoleg rhanbarthol, argymhellir ein bod ni'n cynnig cyfradd is o chwyddiant o 3% ar gyfer y ffioedd EMI yn 2023/24, gyda'r nod o gydbwysu'r gyfradd gyda methodoleg ffioedd rhanbarthol dros gyfnod o amser.

Mae Ynys Môn felly yn argymhell y cyfraddau canlynol i'w cymeradwyo:

Tabl 2 – Ffioedd Arfaethedig Ynys Môn ar gyfer 2023/24

Categori	2022/23 Ffi Gwreiddiol	2023/24 Ffi Arfaethedig	Cynnydd i'w Gymharu a Ffioedd Ebrill 2022/23	% Cynnydd i'w Gymharu a Ffioedd Ebrill 2022/23
Preswyl (Oedolion)	£636.80	£711.83	£75.03	11.78%
Preswyl (EMI)	£707.17	£795.46	£88.29	12.48%
Gofal Nyrsio (Efen Gofal Cymdeithasol)	£703.79	£774.54	£70.75	10.05%
Nyrsio (EMI) (Efen Gofal Cymdeithasol)	£800.88	£915.37	£114.49	14.30%

Nodwch os gwelwch yn dda, bod yr Awdurdod wedi cynnal adolygiad canol blwyddyn o ffioedd ym mis Gorffennaf 2022 a nodir y ffioedd diwygiedig ar gyfer 2022/23 a ddaeth i rym o 17 Gorffennaf 2022 yn Atodiad A.

Nid yw'r ffioedd uchod yn cynnwys Gofal Nyrsio am Ddim Awdurdodau Lleol (FNC) na elfen FNC y Bwrdd Iechyd ar ffioedd nyrsio, gan nad yw'r codiad ar gyfer 2023/24 wedi'i gytuno eto. Cyfradd FNC cyfredol yr ALI ar gyfer 2022/23 yw £7.86, a chyfradd FNC bresennol y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2022/23 yw £193.88. Sylwch fod y ffioedd arfaethedig ar gyfer 2022/23 yn yr adolygiad ffioedd canol blwyddyn yn cynnwys cyfradd FNC yr ALI ar y pryd, sef £7.48, ac, felly, nid oes modd eu cymharu'n uniongyrchol â'r ffigyrau uchod. Cyhoeddwyd y gyfradd FNC ALI ddiwygiedig o £7.86 ar ôl cynnal yr adolygiad ffioedd canol blwyddyn.

Efallai y bydd angen ystyried ceisiadau unigol gan ddarparwyr ynghylch y ffioedd hyn. Os bydd tystiolaeth glir i ddangos nad yw'r ffi a osodwyd yn ddigonol mewn unrhyw achos unigol, bydd angen i'r cyngor ystyried eithriadau i'r cyfraddau ffioedd. Cynigir bod unrhyw benderfyniadau o'r fath yn cael eu dirprwyo i'r Aelod Portffolio, y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 a Phennaeth Gofal Cymdeithasol Oedolion.

Gofynnir i'r Pwyllgor Gwaith:-

1. Gydabod Methodoleg Ffioedd Gogledd Cymru fel y'i gweithredwyd hyd yn hyn gan Awdurdodau Gogledd Cymru fel sail i osod ffioedd yn Ynys Môn yn ystod 2023/24 (Tabl 1);

2. Cymeradwyo'r argymhelliad i godi lefel y ffioedd fel a ganlyn:-

R1 – Gofal Preswyl (Oedolion) – £711.83

R2 – Preswyl (EMI) - £795.46

R3 – Gofal Nyrsio (Elfen Gofal Cymdeithasol) - £774.54 + elfen FNC yr Awdurdod Lleol (I'w gadarnhau)

R4 – Nyrsio (EMI) (Elfen Gofal Cymdeithasol) - £915.37 + elfen FNC yr Awdurdod Lleol (I'w gadarnhau)

Yn unol ag Awdurdodau eraill, awdurdodi'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Gwasanaethau Cyllid i ymateb i unrhyw geisiadau gan gartrefi unigol i archwilio eu cyfrifon penodol a defnyddio'r ymarfer fel sail i ystyried unrhyw eithriadau i'r ffioedd y cytunwyd arnynt. Unrhyw eithriadau i'w cytuno gyda'r Aelod Portffolio, y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau) / Swyddog Adran 151 a'r Pennaeth Oedolion o'r cyllidebau presennol.

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a / neu ddewis yr opsiwn hwn?

Oherwydd natur y galw am welyau EMI ar yr ynys, mae'r gwasanaeth yn argymhell y dylai ffioedd yr EMI aros yn uwch na chyfradd Methodoleg Gogledd Cymru gyda'r bwriad o gydbwysu'r ffioedd gyda Methodoleg Gogledd Cymru yn ystod y blynyddoedd nesaf. Felly, rydym yn rhoi cyfradd is o chwyddiant ar waith er mwyn cydbwysu'r cyfraddau dros gyfnod o amser.

Yn ystod y blynyddoedd diweddar, mae'r galw am welyau Preswyl wedi bod yn sylweddol is na'r cyflenwad ar yr Ynys, ac oherwydd hyn, penderfynodd y gwasanaeth leihau'r Enillion o Fuddsoddi o 10% i 9% gyda'r bwriad o annog darparwyr i fuddsoddi mewn darpariaeth EMI. Fodd bynnag, yn y misoedd diwethaf, mae wedi dod yn amlwg fod y galw am welyau preswyl wedi cynyddu'n sylweddol. Oherwydd hyn, rydym wedi cynyddu'r enillion ar fuddsoddiad o 9% i 10% er mwyn adfywio'r farchnad.

C – Pam fod hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae angen i Awdurdodau Lleol bennu lefelau ffioedd cartrefi gofal yn unol â'r polisi cenedlaethol. Mae gan y penderfyniad hwn oblygiadau ariannol i gyllideb yr Awdurdod Lleol ac o ran fforddiadwyedd yn yr hinsawdd ariannol sydd ohoni.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'r penderfyniad hwn yn unol â'r gymeradwyaeth i weithio gydag Awdurdodau Lleol eraill yng Ngogledd Cymru ac i weithredu Methodoleg Ffioedd Gogledd Cymru i osod ffioedd yn flynyddol.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Mae'r gost ychwanegol o ariannu'r ffioedd uchod wedi'i chynnwys ym mhroses gosod cyllideb yr Awdurdod. Disgwylir i'r cynnydd mewn ffioedd gynyddu'r costau blynyddol ar gyfer Lleoliadau Preswyl a Nyrsioi bobl hŷn tua £890k o'i gymharu â ffioedd 2022/23 a nifer y cleientiaid.

Dd – Aseu'r effeithiau posibl (os yn berthnasol):		
1	Sut mae'r penderfyniad yma'n effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Bwriad hyn yw cefnogi ac annog darpariaeth newydd mewn ardaloedd o dwf.
2	A yw hwn yn benderfyniad a ragwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod i'r dyfodol? Os felly, sut?	Amherthnasol
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhowch wybod gyda phwy	Rydym wedi trafod y cynigion ar sail gogledd Cymru
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rheiny y byddai'r penderfyniad yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwrch sut.	Dim ymgysylltu â dinasyddion ond rydym wedi bod yn cynnal trafodaethau rheolaidd â darparwyr
5	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan y Ddeddf Cydraddoldeb 2010	Bwriad hyn yw cefnogi unigolion a warchodir gan y Ddeddf
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad yn ei gael ar y rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Dim effaith
7	Nodwch unrhyw effeithiau posibl y byddai'r penderfyniad hwn yn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a pheidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Dim effaith
E - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori? Beth oedd eu sylwadau?		
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (gorfodol)	
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	
3	Swyddog Cyfreithiol / Monitro (gorfodol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	Amherthnasol
9	Aelodau Lleol	Amherthnasol
F - Atodiadau:		
Dim		
FF - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
Dim		

ATODIAD A

Categori	Ffioedd Gwreiddiol a osodwyd yn weithredol o 1/4/2022 hyd 16/7/2022	Ffioedd diwygiedig yn weithredol o 17/7/2022 hyd 31/3/2023	Ffioedd arfaethedig 2023/24	Cynnydd o'i gymharu â Ffioedd Ebrill 2022/23	% Cynnydd o'i gymharu â Ffioedd Ebrill 2022/23	Cynnydd o'i gymharu â Ffioedd Gorffennaf 2022/23	% Cynnydd o'i gymharu â Ffioedd Gorffennaf 2022/23	EAF
Preswyl (Oedolion)	£636.80	£643.78	£711.83	£75.03	1.78%	£68.05	10.57%	10%
Preswyl (EMI)	£707.17	£772.29	£795.46	£88.29	12.48%	£23.17	3.00%	10%
Gofal Nyrsio (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£703.79	£744.78	£774.54	£70.75	10.05%	£29.76	4.00%	10%
Nyrsio (EMI) (Elfen Gofal Cymdeithasol)	£800.88	£888.71	£915.37	£114.49	14.30%	£26.66	3.00%	12%

Nid yw'r ffioedd uchod yn cynnwys Gofal Nyrsio am Ddim Awdurdod Lleol (FNC) nac elfen FNC y Bwrdd Iechyd ar ffioedd nyrsio, gan nad yw'r codiad ar gyfer 2023/24 wedi'i gyttuno eto. Cyfradd FNC gyfredol yr ALI ar gyfer 2022/23 yw £7.86, a chyfradd cyfredol FNC y Bwrdd Iechyd ar gyfer 2022/23 yw £193.88.

Sylwch fod y ffioedd arfaethedig ar gyfer 2022/23 yn yr adolygiad ffioedd canol blwyddyn yn cynnwys cyfradd FNC yr ALI ar y pryd, sef £7.48, ac, felly, nid oes modd eu cymharu'n uniongyrchol â'r ffigyrau uchod. Cyhoeddwyd y gyfradd FNC ALI ddiwygiedig o £7.86 ar ôl cynnal yr adolygiad ffioedd canol blwyddyn.